

## Ennakkotietoa uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueista

Hyvä kunnan viranomainen,

uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueita koskeva lainsäädäntö astuu voimaan 1.1.2026 ([Laki uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annetun lain muuttamisesta \(837/2025\) 14 a-14 h §](#)) [Uusiutuvan energian lupamenettelylaki]. Lain myötä kunnat voivat esittää alueita nimettäväksi nopean kehittämisen alueiksi Lupa- ja valvontaviraston pyynnöstä. Alueet nimeää Lupa- ja valvontavirasto, joka tulee pyytämään kunnilta esityksiä alkuvuodesta 2026.

### Uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueet vauhdittavat hankkeiden lupamenettelyitä

Nopean kehittämisen alueille sijoittuvien uusiutuvan energian hankkeiden lupakäsittelyille on lyhyemmät määräajat kuin muilla alueilla. Nopean kehittämisen alueiden hankkeet voidaan vapauttaa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä ja Natura-arvioinnista tietyin edellytyksin. Vapautukset ovat mahdollisia, mikäli hanke noudattaa kyseiselle nopean kehittämisen alueelle nimeämisen yhteydessä asetettavia ympäristövaikutusten lieventämistoimia koskevia ehtoja eikä hanke todennäköisesti aiheuta merkittäviä valtion rajat ylittäviä ympäristövaikutuksia.

### Mitä ovat uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueet?

EU:n uusiutuvan energian edistämistä koskeva RED III -direktiivi edellyttää jäsenvaltioita nimeämään alueita, joilla tietyllä uusiutuvan energian tuotantomuodolla ei odoteta olevan merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Uusiutuvan energian lupamenettelylain 14 a §:n mukaisesti nopean kehittämisen alueiden nimeämisessä etusijalle tulee asettaa rakennetut ja keinotekoiset pinnat sekä ihmistoiminnan seurauksena muuttuneet alueet. Alueiden valinnassa on huomioitava energiainfrastruktuurin saatavuus. Hallituksen esityksessä mainittuja sopivia alueita ovat esimerkiksi:

- rakennusten katot ja julkisivut
- liikenneinfrastruktuuri ja sen välitön ympäristö
- paikoitusalueet
- maatilat
- jätteen sijoituspaikat
- teollisuusalueet
- kaivokset
- keinotekoiset sisävesialueet, järvet tai tekoaltaat
- yhdyskuntajätevesien käsittelylaitokset
- pilaantuneet maa-alueet, joita ei voida käyttää maataloudessa.

Nopean kehittämisen alueiksi ei voida nimetä:

- alueita, jotka koostuvat merkittävässä määrin tuottavasta metsämaasta tai ruoantuotannossa olevista pelloista
- ojittamattomia luonnontilaisia suoalueita tai Natura 2000 -verkostoon kuuluvia alueita
- luonnonsuojelulain 43 §:ssä tarkoitettuihin luonnonsuojelualueisiin tai luonnonsuojelulain 15 §:ssä tai 144 §:ssä tarkoitettuihin luonnonsuojeluohjelmiin kuuluvia alueita
- alueita, joihin sovelletaan luonnonsuojelulain 64, 65, 73, 77–79 tai 81 §:ää
- tärkeimpiä lintujen tai merinisäkkäiden muuttoreittejä
- muita kuin 1–6 kohdassa tarkoitettuja alueita, jotka ovat luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston herkkyysskartoituksissa tai vastaavissa luonnontieteellisissä selvityksissä todettu olevan alttiita merkittäville ympäristövaikutuksille.

Nopean kehittämisen alueiden nimeämisellä ei tehdä alueen käyttöä koskevia aluevarauksia eikä nimeämisellä ole vaikutusta kuntien alueidenkäyttöä tai kaavoitusta koskevaan päätösvaltaan. Alueiden nimeäminen ei

myöskään velvoita maanomistajaa tai kunnan päätöksentekoa. Alueen nimeäminen uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueeksi ei rajoita sen muuta käyttöä.

### **Kunnat esittävät nimettäviä alueita**

Kunnat voivat esittää alueen nimeämistä nopean kehittämisen alueeksi Lupa- ja valvontaviraston pyynnöstä. Lupa- ja valvontavirasto määrittelee pyynnössä, mitä uusiutuvan energian tuotantomuotoa varten alueita voi esittää sekä millaisia ominaisuuksia esitettävillä alueilla tulee olla. (Uusiutuvan energian lupamenettelylaki 14 b §.) Hallituksen esityksen mukaan ensimmäinen nopean kehittämisen alueiden nimeämistä koskeva päätös olisi tarkoitus painottaa aurinkovoimaa varten nimettäviin alueisiin.

### **Lupa- ja valvontaviraston tehtävät**

Uusiutuvan energian lupamenettelylain 14 c §:n mukaisesti Lupa- ja valvontavirasto nimeää nopean kehittämisen alueet kuntien esitysten perusteella. Alueen nimeämistä koskevassa päätöksessä määritellään uusiutuvan energian muoto, jota varten alue perustetaan sekä alueella noudatettavat haitallisten ympäristövaikutusten lieventämistoimenpiteet. Ennen päätöksen antamista Lupa- ja valvontavirasto tekee viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristöarvioinnin (SOVA-lain mukainen ympäristöarviointi).

Nopean kehittämisen alueiden nimeämisen jälkeen alueille suunnitellut hankkeet käyvät läpi seulontamenettelyn Lupa- ja valvontavirastossa. Seulontamenettelyssä selvitetään aiheuttaako suunniteltu hanke sellaisia erittäin todennäköisiä merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia, joita ei havaittu alueen nimeämis päätöksen yhteydessä. Kunnat voivat antaa ennen seulontapäätöksen antamista näkemyksensä asiasta (Uusiutuvan energian lupamenettelylaki 14 f §). Lupa- ja valvontaviraston tulee antaa seulontapäätös 45 päivän (päivittämishankkeiden kohdalla 30 päivän) kuluessa.

Jos seulontamenettelyssä suunnitellun hankkeen todetaan aiheuttavan ennakoimattomia erittäin todennäköisiä merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia, joita ei voida lieventää hankkeesta vastaavan esittämällä tai alueiden nimeämis päätöksessä tarkoitetuilla lieventämistoimenpiteillä, hankkeesta vastaavan tulee tarvittaessa tehdä ympäristövaikutusten arviointimenettely tai Natura-arviointi.

### **Lisätietoja**

Uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueiden toimintamalleja on valmisteltu Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen koordinoimassa työryhmässä, jossa on ollut edustajia ympäristöministeriöstä, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista, Kuntaliitosta, maakuntien liitoista ja Fingrid Oyj:stä. Työryhmän raportti valmistuu vuoden 2025 aikana.

Lupa- ja valvontavirasto valmistelee ja julkaisee tarkemmat ohjeet kunnille nopean kehittämisen alueiden esitysten tekemisestä alkuvuoden 2026 aikana.

Lisätietoja antaa

Mari Hakola

Johtava asiantuntija

Uusiutuvan energian yhteyspisteviranomainen, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

0295 027 654

[mari.hakola@ely-keskus.fi](mailto:mari.hakola@ely-keskus.fi), 1.1.2026 alkaen [mari.hakola@lvv.fi](mailto:mari.hakola@lvv.fi)

### **Huomioitavaa**

Uusiutuvan energian lupamenettelylain 3 §:n mukaan uusiutuvalla energialla tarkoitetaan tuuli- ja aurinkoenergiaa, geotermistä energiaa, osmoottista energiaa, ympäristön energiaa, vuorovesi- ja aaltoenergiaa ja muuta valtamerienergiaa, vesivoimaa ja biomassaa sekä kaatopaikoilla ja jätevedenpuhdistamoissa syntyvää kaasua ja biokaasua, joka ei ole peräisin fossiilisista lähteistä. Uusiutuvan energian tuotantolaitoksella tarkoitetaan sellaista energiaa tuottavaa laitosta, jonka tuottama energia on mahdollista käynnistys- ja varapolttoaineiden käyttöä huomioon ottamatta uusiutuvaa.